

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jakuba Camrdy a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **U. S. A.**, zastoupen Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem, se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 8. 2017, č. j. 63 Az 10/2017 - 24, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti žalobce **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného usnesení Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým byla odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 5. 2017, č. j. OAM-312/ZA-ZA11-ZA15-2017, kterým bylo rozhodnuto o žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany tak, že jeho žádost je nepřípustná podle § 10a odst. 1 písm. c) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v relevantním znění (dále jen „zákon o azylu“). Současně žalovaný řízení o udělení mezinárodní ochrany zastavil podle § 25 písm. i) téhož zákona.

[2] Žalovaný ve svém rozhodnutí uvedl, že podle záznamu o výsledku porovnání otisků prstů v systému EURODAC stěžovatel podal žádost o mezinárodní ochranu v Bulharské republice dne 15. 9. 2014 a ve Spolkové republice Německo dne 8. 10. 2015. Z informace azylového úřadu Spolkové republiky Německo (Bundesamt für Migration und Flüchtlinge) ze dne 4. 5. 2017 pak bylo zjištěno, že stěžovateli byla dne 27. 10. 2014 udělena mezinárodní ochrana v Bulharské republice.

[3] Stěžovatel napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, která byla krajským soudem usnesením ze dne 31. 8. 2017, č. j. 63 Az 10/2017 - 24, odmítnuta dle § 37 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), neboť stěžovatel ve stanovené lhůtě přes výzvu krajského soudu neodstranil vady žaloby.

[4] Usnesení krajského soudu stěžovatel napadl kasační stížností. Současně požádal, aby byl jeho kasační stížnosti přiznán odkladný účinek.

[5] Stěžovatel v návrhu na přiznání odkladného účinku konstatoval, že mu s ohledem na „*absenci dostatečných procesních práv v azylovém řízení*“ v Bulharsku hrozí vážná újma spočívající v reálném nebezpečí nutnosti návratu do jeho země původu, v níž mu hrozí nebezpečí vážné újmy. V této souvislosti stěžovatel odkázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2016, č. j. 8 Azs 18/2016 - 39 (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), z něhož je podle názoru stěžovatele třeba vycházet také v nyní posuzovaném případě. Dále stěžovatel uvedl, že v případě nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti by musel opustit území České republiky ještě před skončením řízení o kasační stížnosti, což by mělo za následek nenapravitelný zásah do jeho práv a ohrožení jeho osoby. Dle názoru stěžovatele přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nebude zasaženo do práv jiných osob.

[6] Žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku nevyhověl, neboť nejsou splněny podmínky pro jeho přiznání. Dle názoru žalovaného stěžovatel neuváděl takové skutečnosti, jež by prokázaly vznik natolik intenzivního následku, který by se dal klasifikovat jako újma dle § 73 odst. 2 s. ř. s.; stěžovatelem uváděné skutečnosti nejsou ani v příčinné souvislosti s výkonem napadeného rozhodnutí. Žalovaný rovněž připomněl, že stěžovateli již byla udělena mezinárodní ochrana v Bulharsku dne 27. 10. 2014, a proto nelze postupovat dle nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (přepřacované znění). Současně žalovaný poznamenal, že návrhu na odkladný účinek nelze vyhovět, opírá – li se pouze o obecnou argumentaci ohledně práva na spravedlivý proces, přičemž odkázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2017, č. j. 3 Azs 2/2017 – 30.

[7] Podle § 107 odst. 1 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[8] Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s. Pokud by soud rozhodoval o návrzích na přiznání odkladného účinku žalobě či kasační stížnosti paušálně tak, že by jej přiznával vždy, pokud by dopady rozhodnutí správního orgánu (soudu) byly negativní (záporné), pak by tím popřel smysl přiznání odkladného účinku podle § 73 s. ř. s. Základním smyslem odkladného účinku není obecně aplikovatelné oddálení účinku pravomocného rozhodnutí správního orgánu, ale jde o mimořádný nástroj k zabránění stavu, kdy by v důsledku okamžitého výkonu pravomocného rozhodnutí správního orgánu bylo konkrétním, zásadním a nevratným způsobem negativně zasaženo do práv stěžovatele.

pokračování

Nepoměrně větší újma stěžovatele, než jaká by přiznáním odkladného účinku mohla vzniknout jiným osobám (§ 73 odst. 2 s. ř. s.) při výkonu nebo jiných právních následcích rozhodnutí, tedy musí představovat výjimečný a závažný stav, který již nelze v dalším běhu času nijak odčinit. To znamená, že i v případě, kdy přiznáním odkladného účinku nemůže vzniknout újma jiným osobám, musí být újma, jež vznikne navrhovateli výkonem nebo jinými právními následky rozhodnutí, takové intenzity, aby převážila nad veřejným zájmem na výkonu či jiných právních následcích pravomocného rozhodnutí správního orgánu či krajského soudu.

[9] Po zhodnocení důvodů uváděných stěžovatelem, skutečností vyplývajících ze soudního spisu a rozhodnutí žalovaného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě splněny.

[10] Nejvyšší správní soud nejprve poznamenává, že podle rozhodnutí žalovaného byla stěžovateli již dne 27. 10. 2014 udělena mezinárodní ochrana v Bulharsku. Stěžovatelově obecnému tvrzení o nedostatečném zajištění jeho procesních práv v řízení o mezinárodní ochraně v Bulharsku a nutnosti návratu do jeho země původu proto nelze bez dalšího přisvědčit. V této souvislosti není příléhavý ani odkaz stěžovatele na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2016, č. j. 8 Azs 18/2016 - 39, neboť v daném případě bylo rozhodnuto, že žádost o mezinárodní ochranu je nepřípustná z důvodu dle § 10a písm. b) zákona o azylu, ve znění účinném do 17. 12. 2015, neboť k posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany měl být příslušný jiný členský stát Evropské unie. V nyní projednávané věci však bylo rozhodnuto o nepřípustnosti žádosti o mezinárodní ochranu dle § 10a odst. 1 písm. c) zákona o azylu, v nyní relevantním znění, neboť stěžovateli jako žadateli o udělení mezinárodní ochrany v ČR již byla udělena mezinárodní ochrana jiným členským státem Evropské unie.

[11] Nejvyšší správní soud tedy při posouzení podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti vycházel zejména z předpokladu, že nedojde-li k odkladu právních účinků usnesení krajského soudu do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti, bude stěžovatel ještě před rozhodnutím o kasační stížnosti v důsledku právních účinků pravomocného a vykonatelného rozhodnutí žalovaného nucen opustit území České republiky (bude např. předán na základě readmise do Bulharské republiky, jak uvádí žalovaný).

[12] Podstatné přitom je, že pro řádný výkon ústavního práva stěžovatele na spravedlivý proces je třeba, aby mohl setrvat na území České republiky do skončení řízení o kasační stížnosti. Byť je stěžovatel v tomto řízení v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem, náleží k právu na spravedlivý proces také právo účastníka vystupovat v tomto řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem, udělovat mu pokyny pro výkon zastoupení, poskytovat mu potřebnou součinnost atd. Nejvyšší správní soud proto shledává především možnou újmu na výkonu práva stěžovatele na spravedlivý proces v důsledku nuceného opuštění České republiky před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti. V daném případě lze tedy nalézt příčinnou souvislost mezi právními účinky žalobou napadeného rozhodnutí a možným vznikem újmy stěžovatele

(srov. též usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 7. 2013, č. j. 8 As 46/2013 - 36, ze dne 5. 9. 2011, č. j. 5 As 82/2011 - 92, a ze dne 5. 11. 2013, č. j. 5 As 81/2013 - 14).

[13] Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti také z hlediska zbývajících podmínek stanovených v § 73 odst. 2 s. ř. s. a dospěl k závěru, že přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nemůže jiným osobám vzniknout újma či že by jím byl ohrožen důležitý veřejný zájem. Pokud jde o splnění uvedeného předpokladu, vychází zde soud z povahy věci, z obsahu spisového materiálu a z vyjádření účastníků řízení o kasační stížnosti. K otázce možného rozporu s důležitým veřejným zájmem se Nejvyšší správní soud již vyjádřil v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 - 25, v němž dospěl k závěru, že „[p]okud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu brozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážit intenzitu brozícího zásahu do základního práva svědčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 – 131, č. 1698/2008 Sb. NSS)“. S ohledem na nutnost vycestování stojí v daném případě proti podstatné újmě, která hrozí stěžovateli, riziko narušení veřejného zájmu jen nízké nebo maximálně mírné intenzity.

[14] Vzhledem k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti vzniká stěžovateli právo požádat si dle § 78b odst. 1 a 4 zákona o azylu o strpění na území ČR.

[15] Usnesení o přiznání odkladného účinku může soud i bez návrhu zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.).

[16] Závěrem Nejvyšší správní soud opětovně zdůrazňuje, že přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti, které má z povahy věci pouze prozatímní povahu, nijak nepředjímá své rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 16. listopadu 2017

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu